

DOTAZNÍK PRE DEZIGNOVANÚ KOMISÁRKU**Marta KOSOVÁ****Rozšírenie****1. Všeobecná spôsobilosť, európska angažovanosť a osobná nezávislosť**

Ktoré aspekty svojich osobných kvalifikácií a skúseností považujete za zvlášť dôležité vo funkcii komisárky a pri presadzovaní všeobecných európskych záujmov, najmä v oblasti, za ktorú by ste mali niesť zodpovednosť? Ako prispějete k plneniu politických usmernení Komisie? Ako budete uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a začleňovať rodové hľadisko do všetkých oblastí politiky vo svojom portfóliu? Ako budete uplatňovať hľadiska mládeže?

Aké záruky nezávislosti môžete poskytnúť Parlamentu a ako by ste zabezpečili, aby žiadna Vaša činnosť v minulosti, súčasnosti ani budúcnosti nemohla spochybniť plnenie Vašich úloh v rámci Komisie?

Na úlohu budúcej komisárky pre rozšírenie ma predurčuje moja práca, ako aj moje osobné skúsenosti, moja prirodzená motivácia i európska angažovanosť, ktorú v sebe hlboko pociťujem.

Mám za sebou 35 rokov preukázateľných skúseností ako úspešná líderka v rôznych oblastiach politiky, občianskej spoločnosti či súkromného sektora. Získala som viacero ocenení a vyznamenaní za svoju prácu ako veľvyslankyňa (Veľvyslankyňa roka 2016 v Nemecku a veľkokríž Záslužného rádu Nemeckej spolkovej republiky), za školenia o úspešnom líderstve i za komunikáciu.

Moja profesionálna dráha sa vždy úzko spájala s európskymi hodnotami, slobodou a demokraciou, spravodlivosťou, inkluzívnosťou a rodovou rovnosťou. Moja osobná angažovanosť má zase svoje korene v hodnotách, ktoré mi boli vštepané od detstva. Vzájomná úcta a ohľaduplnosť, odovzdanosť a osobná zodpovednosť boli piliermi našich rodinných hodnôt a našej angažovanosti v miestnej komunite.

Počas môjho mandátu riaditeľky Vládneho komunikačného úradu a vládnej hovorkyne sme spustili rozsiahlu kampaň na podporu integrácie Slovinska do EÚ „Európa náš domov“. Týmto sloganom sme chceli vyjadriť, že sme sa odjakživa cítili Európanmi a že po formálnom pristúpení k EÚ sa Európa stane tým, po čom túžime: naším európskym domovom.

Môj silný záujem, ako aj snaha o európsku integráciu nepoľavili ani počas môjho pôsobenia v Slovinskej obchodnej a priemyselnej komore ako podpredsedníčky, keď som pristúpenie našej krajiny podporovala tak, že som pomáhala spoločnostiam s ich prípravou na vnútorný trh EÚ.

Za svojho sedemročného pôsobenia vo funkcii veľvyslankyne v Nemecku a vo Švajčiarsku som preukázala svoje zručnosti aj v oblasti úspešnej propagácie európskych hodnôt a myšlienok. Počas svojho niekoľkoročného pobytu v Berlíne som sa intenzívne zapájala do berlínskeho procesu, ktorý slúžil ako platforma na užšiu spoluprácu medzi šiestimi krajinami západného Balkánu.

Keďže som osobne zažila výhody toho, že som sa stala európskou občiankou, veľmi dobre chápem túžbu občanov z krajín s európskou perspektívou stať súčasťou európskej rodiny, ako aj zložité vnútorné procesy, ktoré musia krajiny absolvovať, aby došlo k ich transformácii, a ktoré musia prijať, aby sa stali plnohodnotným členom EÚ.

Hodnoty a ciele EÚ, ktoré sú stanovené v Zmluve o Európskej únii a Zmluve o fungovaní EÚ, sú z môjho pohľadu základom. V súlade s cieľmi EÚ budem neustále pracovať na zlepšovaní životných podmienok občanov, budem bojovať proti sociálnemu vylúčeniu a diskriminácii, budem sa usilovať o udržateľný rozvoj, ktorý nikdy nezabúda na ľudí, a budem rešpektovať bohatú kultúrnu a jazykovú rozmanitosť, ktorej súčasťou je aj slovinčina ako jeden z 24 úradných jazykov EÚ, na čo som veľmi hrdá!

Moje osobné aj pracovné výsledky svedčia o mojej nezávislosti, čestnosti a lojalite voči našim hodnotám. Celú svoju kariéru počnúc nezávislou žurnalistikou vo vnútroštátnych a medzinárodných mainstreamových médiách až po diplomaciu a súkromný sektor som vybudovala na svojej bezúhonnosti, lojalite a nezávislosti. Ak dostanem príležitosť prevziať zodpovednosť ako komisárka, zostanem verná týmto hodnotám a svoje schopnosti a odhodlanie odovzdám do služieb Európskej únie a všetkých jej občanov.

Ak budem potvrdená vo funkcii komisárky pre rozšírenie, vnímam to tak, že ponesiem osobnú zodpovednosť za uchopenie obnovenej dynamiky okolo rozširovania, o ktorej svedčia politické usmernenia zvolenej predsedníčky von der Leyenovej a strategický program na roky 2024 – 2029, ktorý schválila Európska rada 27. júna. Úplne súhlasím so zásadou, že rozširovanie je proces založený na zásluhách, ktorý závisí od toho, ako rýchlo dosahujú jednotlivé krajiny pokrok, počnúc základnými reformami. K získaniu členstva neexistuje žiadna kratšia cesta a ja sa budem snažiť zabezpečiť, aby sa ku každej kandidátskej krajine a potenciálnej kandidátskej krajine pristupovalo spravodlivo a aby sa posudzovali podľa rovnakých kritérií, pričom ich pokrok bude závisieť od individuálnych zásluh každej z nich. To znamená, že ku všetkým krajinám zapojeným do procesu rozširovania, ktoré zdieľajú spoločnú európsku perspektívu, budem pristupovať s rovnakou starostlivosťou.

Spolu s vysokým predstaviteľom/podpredsedom budem viesť poskytovanie pokračujúcej a udržateľnej podpory Ukrajine. Strategickým spôsobom využijem všetky možnosti, ktoré ponúka nástroj predvstupovej pomoci, Nástroj pre Ukrajinu a Plán rastu pre západný Balkán. Budem pracovať na regionálnej integrácii, dobrých susedských vzťahoch, zmierovaní, ako aj uľahčovaní riešenia dvojstranných sporov.

V súlade s mojím poverovacím listom budem viesť prípravu komunikačnej stratégie, ktorá by mala byť zacielená na občanov a zainteresované strany v kandidátskych krajinách a v samotnej EÚ, pričom sa zameriam na poskytovanie jasných informácií o zámeroch a cieľoch politiky rozširovania a prístupového procesu.

Som pripravená spolupracovať so svojimi kolegami v kolégiu pri príprave preskúmaní politik pred rozširovaním a viacročného finančného rámca s cieľom prispieť k širšiemu ambicióznemu programu reforiem, aby bola EÚ pripravená na rozšírenie.

Prebiehajúca útočná vojna Ruska proti Ukrajine predstavuje nevyprovokovaný, neodôvodnený a neoprávnený útok na zvrchovaný národ a jeho územnú celistvosť, ako aj na jeho právo na sebaurčenie. Ukrajina bojuje za našu slobodu každý deň a ja sa zaväzujem, že sa takisto pričíniť o jej slobodu, napríklad aj tak, že sa budem zaslúžiť za jej pristúpenie k EÚ.

V mojom poverovacom liste som bola vyzvaná, aby som viedla poskytovanie pokračujúcej a udržateľnej podpory Komisie Ukrajine – čo som pevne odhodlaná urobiť stavajúc na bezprecedentných úrovniach podpory, ktoré boli Ukrajine doteraz poskytnuté. Bude si to vyžadovať, aby sme finančnú podporu určenú na obnovu aj naďalej viazali na reformy, ktoré sú potrebné na to, aby sa pozdvihlo hospodárstvo Ukrajiny a zároveň sa jej pomohlo na ceste k pristúpeniu.

Ukrajinu budeme naďalej podporovať prostredníctvom vykonávania Nástroja pre Ukrajinu a realizácie reforiem spojených s Plánom pre Ukrajinu, ako aj prostredníctvom prác na obnove Ukrajiny v spolupráci s našimi partnermi a pomocou platformy darcov pre Ukrajinu.

Vzhľadom na rozsah a objem podpory budem v kontexte značnej neistoty trvať na zachovaní veľmi vysokej úrovne kontroly, zodpovednosti a transparentnosti, pokiaľ ide o využívanie finančných prostriedkov EÚ, ako aj na účinnej komunikácii s občanmi v EÚ aj na Ukrajine o vzájomných výhodách, ktoré táto podpora prináša.

V úzkej spolupráci s ostatnými členmi kolégia začnem zvažovať možnosti pokračujúcej podpory Ukrajine v období po roku 2027 v rámci celkových úvah o budúcom viacročnom finančnom rámci EÚ.

Na východe by hlavnou prioritou malo byť pevné ukotvenie Ukrajiny a Moldavska v procese členstva v EÚ a snaha zabezpečiť, aby Gruzínsko mohlo zotrvať na ceste do EÚ.

Ak budem potvrdená vo funkcii komisárky pre rozšírenie, budem spolu s vysokým predstaviteľom/podpredsedom vypracovávať a koordinovať prístup k podporovaniu všetkých krajín južného Kaukazu a pracovať na vytvorení nového celkového strategického rámca pre Čierne more.

Pokiaľ ide o podporu rodovej rovnosti, pri zabezpečovaní účinného vykonávania politik EÚ v krajinách s perspektívou členstva v EÚ sa budem opierať o svoje dlhodobé skúsenosti v hnutí „She Knows“. Som odhodlaná posilniť postavenie žien v politickom živote a povzbudzovať všetky tie, ktoré už zastávajú výkonné politické pozície, a to napr. aj prostredníctvom využívania neformálnych sietí v krajinách zapojených do procesu rozširovania EÚ.

Som pevne odhodlaná presadzovať rodovú rovnosť vo všetkých aspektoch svojej práce v súlade so stratégiou pre rodovú rovnosť na roky 2020 – 2025 a akčným plánom pre rodovú rovnosť III. Zabezpečím, aby sa rodová rovnosť a inkluzívnosť začlenili do plnenia finančnej pomoci v mojej pôsobnosti a aby sa naše intervencie naďalej riadili hľadiskom rodovej rovnosti, a to od počiatočnej identifikácie opatrení až po ich vykonávanie.

Budem podporovať mládež všetkými možnými spôsobmi, pretože pevne verím, že mladá generácia nie je len našou budúcnosťou, ale aj našou prítomnosťou! V susedných krajinách si EÚ musí získať srdcia a myseľ mladých generácií tak, ako si získala aj nás pred naším prístupom v roku 2004. Tiež majú právo nazerať na svoju budúcnosť a svoje vyhliadky s nádejou a dôverou. Investovanie do mládeže bude preto počas môjho funkčného obdobia predstavovať prioritu, a to aj v súlade s akčným plánom pre mládež na rok 2022.

V snahe riešiť výzvy, ako je únik mozgov mladých ľudí, sa iniciatívy, ako je Nástroj na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán, Nástroj pre Ukrajinu a nástroj na podporu reforiem a rastu Nástroja pre Moldavsko, už zameriavajú na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností mladých ľudí. Okrem toho budem naďalej podporovať aj zavádzanie záruky pre mladých ľudí.

Ak dostanem príležitosť, budem pokračovať v spolupráci so sieťou mladých európskych veľvyslancov zriadenou vo východnom susedstve a na západnom Balkáne, aby som zvýšila informovanosť o EÚ a jej prínosoch. Ako sa uvádza v mojom poverovacom liste, urýchlene začnem organizovať aj prvý ročník každoročných dialógov o politike v oblasti mládeže, ktoré by sa mali uskutočniť do 100 dní od poverenia mojim mandátom.

2. Riadenie portfólia a spolupráca s Európskym parlamentom

Môžete sa zaviazat', že budete riadne informovať Parlament o svojej činnosti, ako aj o činnosti svojich útvarov? V čom podľa Vás spočíva Vaša zodpovednosť voči Parlamentu?

Áké konkrétne záväzky ste pripravená prijať, pokiaľ ide o Vašu spoluprácu s Parlamentom a prítomnosť v Parlamente, či už vo výboroch, alebo v pléne, ako aj o transparentnosť, spoluprácu a účinné opatrenia v nadväznosti na pozície Parlamentu a jeho žiadosti o legislatívne iniciatívy? Ste v súvislosti s plánovanými iniciatívami alebo prebiehajúcimi postupmi pripravená včas poskytovať Parlamentu informácie a dokumenty rovnako ako Rade?

Ak budem potvrdená ako komisárka pre rozšírenie, budem viesť úzky a pravidelný dialóg s Európskym parlamentom o všetkých otázkach, ktoré patria do mojej pôsobnosti. Je to obzvlášť dôležité počas tohto obdobia obnovenej dynamiky okolo rozširovania a v širšom geopolitickom kontexte poznačenom značnou nestabilitou a neistotou. Ide o spoločné úsilie, ktoré si vyžaduje úzku spoluprácu medzi všetkými inštitúciami a aktérmi, ak sa má zabezpečiť náš úspech.

Som odhodlaná udržiavať silné, transparentné a konštruktívne vzťahy s Európskym parlamentom, pričom si plne uvedomujem, že sa zodpovedám jeho zvoleným členom, ktorí zastupujú 450 miliónov občanov EÚ. Účinná spolupráca s Parlamentom a jeho poslancami je nevyhnutným predpokladom toho, aby som mohla plniť svoju úlohu komisárky pre rozšírenie. Európsky parlament totižto vnímam ako hlas verejnej mienky v celej únii a budem ho počúvať a zohľadňovať pri svojej práci. To si vyžaduje, aby sme pri napredovaní v programe rozširovania EÚ viedli s Parlamentom otvorený dialóg a úzko s ním spolupracovali.

Chápem, že Európsky parlament má v inštitucionálnom rámci EÚ zásadný význam a som odhodlaná plne spolupracovať s jeho členmi vo všetkých fázach procesu tvorby politík. Inštitucionálna rovnováha má kľúčový význam; zodpovednosť voči Parlamentu nie je len procedurálnou požiadavkou, ale aj hlavným pilierom demokratickej legitimacy a transparentnosti.

Nedávne zriadenie Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán, Nástroja pre Ukrajinu a Nástroja na podporu reforiem a rastu pre Moldavsko je príkladom odhodlania Parlamentu dosiahnuť výsledky v naliehavých časoch. Som odhodlaná zachovať tento prístup založený na spolupráci, pričom si plne uvedomujem citlivú povahu našej spoločnej zodpovednosti z časového hľadiska, a zaväzujem sa konať transparentne, dôveryhodne a majúť na pamäti spoločný cieľ.

Som odhodlaná pravidelne informovať Európsky parlament o stave prístupového procesu a zapájať sa do otvorenej výmeny názorov. Budem sa snažiť zohľadniť názory Európskeho parlamentu pri riešení dôležitých politických otázok, keďže som pevne presvedčená, že je to jediný spôsob, ako pripraviť kandidátske krajiny na prístupenie.

Som odhodlaná vystúpiť pred plenárnymi zasadnutiami a príslušnými schôdzami výborov, aby som včas poskytla aktuálne informácie o kľúčových iniciatívach v mojej zodpovednosti, a zabezpečiť, aby bol Parlament informovaný pred významnými rozhodnutiami alebo rokovaniami. To sa uskutoční v súlade s našim právnym rámcom, pričom sa zachová zásada inštitucionálnej rovnováhy. Som tiež odhodlaná plne rešpektovať osobitné úlohy Parlamentu a Rady, a to aj ako spoluzákonodarcov, najmä pri príprave na nadchádzajúce legislatívne postupy a finančné nástroje.

Zabezpečím svoju prítomnosť v parlamentných výboroch, ako je Výbor pre zahraničné veci (AFET), a počas plenárnych diskusií týkajúcich sa môjho portfólia. Budem sa zúčastňovať aj na dialógoch a kľúčových rokovaniach, pričom zostanem v priamom kontakte s poslancami Parlamentu s cieľom podporiť prebiehajúci dialóg.

Moje kroky vo funkcii komisárky sa budú riadiť zásadou transparentnosti. Parlament dostane informácie zároveň s Radou vždy, keď sa to tak stanovuje v právnych predpisoch, a to aj pokiaľ ide o nástroje pre Ukrajinu, západný Balkán a Moldavsko. Okrem toho som pripravená podávať Parlamentu správu a poskytovať informácie o vykonávaní týchto nástrojov v kontexte pravidelných dialógov stanovených v príslušných nariadeniach, ako aj v rámci geopolitického dialógu na vysokej úrovni s EP o nástroji IPA III.

Som tiež odhodlaná rýchlo a komplexne reagovať na parlamentné uznesenia a otázky. V snahe podporiť úlohu Európskeho parlamentu pri iniciovaní a formovaní právnych predpisov, ktorú pravidelne potvrdzuje zvolená predsedníčka von der Leyenová, budem poskytovať formálne odpovede na uznesenia v stanovenej trojmesačnej lehote. Budem úzko spolupracovať s príslušnými parlamentnými výbormi v každej fáze procesu, najmä pokiaľ ide o uznesenia podľa článku 225 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, pričom zabezpečím komplexné a včasné následné opatrenia.

V neposlednom rade uznávam zásadnú úlohu, ktorú Parlament zohráva pri podpore demokracie na celom svete, a najmä v našich regiónoch rozširovania a susedných regiónoch. Som odhodlaná úzko spolupracovať s Parlamentom na podpore demokracie, najmä pri nadväzovaní na odporúčania volebných pozorovateľských misií, ktoré majú zásadný význam z hľadiska presadzovania demokratických noriem a zabezpečovania politickej stability v partnerských krajinách. Budem pracovať na maximalizácii vplyvu EÚ prostredníctvom zabezpečenia koordinovaných a súdržných opatrení nadväzujúcich na tieto odporúčania misie.

Ak dostanem príležitosť stať sa komisárkou pre rozšírenie, budem úzko spolupracovať s Európskym parlamentom na odovzdávaní európskych hodnôt susedným krajinám, pričom budem klásť dôraz na význam demokracie, ľudských práv, inkluzívnosti a rovnosti. Posilnenie postavenia žien a mladých ľudí v spoločenskom a politickom živote je naším spoločným úsilím. Chcela by som sa opierať o odborné znalosti poslancov Európskeho parlamentu, aj pokiaľ ide o regionálnu integráciu, susedské vzťahy a najmä zmierenie.

Chcela by som aktívne zapojiť poslancov Európskeho parlamentu do komunikačnej kampane, ktorá zabezpečí, aby boli výhody rozšírenia jasne oznámené občanom a zainteresovaným stranám EÚ a občanom partnerov zapojených do procesu rozširovania; prostredníctvom spoločnej účasti na verejných podujatiach a kampaniach v tejto súvislosti.

Otázky Výboru pre zahraničné veci

3. V politických usmerneniach pre budúcu Európsku komisiu na roky 2024 – 2029 sa rozširovanie opisuje ako „morálna, politická a geostrategická nevyhnutnosť pre dobudovanie našej Únie“. Bez toho, aby boli dotknuté rozhodovacie procesy Komisie, aké by boli Vaše konkrétne priority a ciele týkajúce sa portfólia rozširovania v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte (počas Vášho mandátu) a akú máte predstavu o rozdelení úloh medzi Vami a podpredsedom/vysokým predstaviteľom, pokiaľ ide o politiku rozširovania a východné susedstvo, a ako by sa mali vaše úlohy vzájomne dopĺňať? Aké sú podľa Vás hlavné výzvy (medzinárodné, regionálne, dvojstranné, inštitucionálne atď.), pokiaľ ide o spôsob plnenia týchto priorít a cieľov, ako ich plánujete zvládnuť a ako chcete dostatočne posilniť komunikačnú stratégiu EÚ tak, aby sa vyvážili nepravdivé naratívy a dezinformácie, najmä o EÚ?

Vzhľadom na súčasný geopolitický kontext sa rozšírenie dostalo do popredia politických priorít EÚ a ukázalo sa, že politika rozširovania je hlavnou hnacou silou mieru, slobody a prosperity na našom kontinente. Ak budem potvrdená vo funkcii komisárky, mojím hlavným cieľom bude intenzívne spolupracovať s partnermi zapojenými do procesu rozširovania a pomáhať im napredovať na ich ceste do EÚ v súlade s ich ambíciami a politickými

záväzkami. Využijem pritom všetky nástroje, ktoré budem mať k dispozícii, a keďže sa rozširovanie týka celej Komisie, budem úzko spolupracovať s kolegami v kolégiu, a najmä s vysokým predstaviteľom/podpredsedom Komisie, aby som v tejto práci pokročila. Takisto by som chcela podporiť proces, ktorým sa zabezpečí, aby bola EÚ pripravená na prijatie nových členov, najmä preskúmanie politik pred rozširovaním.

Ak budem potvrdená vo funkcii komisárky pre rozšírenie, v nasledujúcich piatich rokoch sa plne zaväzujem k tomu, že čo najviac krajín zapojených do procesu rozširovania dovediem do bodu, keď budú plne pripravené prevziať záväzky vyplývajúce z členstva v EÚ a budú ukončené prístupové rokovania. Vyslali by sme tak silný signál o našom záväzku k rozširovaniu a uistili partnerov, že Únia si stojí za svojimi sľubmi. Hlavnou zásadou pritom musí zostať prístup založený na zásluhách. Je to nevyhnutný predpoklad dôveryhodného a udržateľného procesu rozširovania. V krátkodobom horizonte sa zameriam na to, aby všetci kandidáti pokročili na svojej ceste k prístúpeniu. Konkrétne by to zahŕňalo napríklad uzavretie kapitol s Čiernou Horou, otvorenie zostávajúcich blokov rokovacích kapitol s Albánskom a otvorenie bloku základných hodnôt so Severným Macedónskom, Ukrajinou a Moldavskou republikou.

Vzhľadom na ústrednú úlohu, ktorú zohrávajú základné hodnoty pri určovaní tempa pokroku v rokovaníach, mám v úmysle venovať veľkú pozornosť pokroku dosiahnutému v tejto oblasti. Budem podporovať partnerov zapojených do procesu rozširovania pri zabezpečovaní toho, aby potrebné reformy uskutočnené v tejto oblasti zohľadňovali trvalý a nezvratný záväzok k demokratickej správe vecí verejných a právnomu štátu vrátane boja proti korupcii a organizovanému zločinu a dodržiavania ľudských práv.

Ďalšou kľúčovou prioritou môjho mandátu bude zabezpečenie pokračujúcej podpory Ukrajine na jej ceste k členstvu v EÚ. Napriek útočnej vojne Ruska zaznamenala Ukrajina pozoruhodný pokrok v reforme svojich inštitúcií a regulačného rámca. Nástroj pre Ukrajinu plne využijem na podporu hospodárskej obnovy Ukrajiny, verejných a súkromných investícií a politického zosúladenia s EÚ, pričom veľká časť finančných prostriedkov bude viazaná na pokrok v kľúčových reformách, ktoré sú takisto rozhodujúce pre rast hospodárstva a pomoc pri obnove a rekonštrukcii. Budem úzko spolupracovať s Ukrajinou, aby som pomohla udržať tieto reformy na dobrej ceste, pričom budem venovať veľkú pozornosť zabezpečeniu ochrany finančných záujmov EÚ.

Budem takisto presadzovať postupnú integráciu partnerov zapojených do procesu rozširovania do kľúčových odvetví hospodárstva EÚ. V plnej miere využijem nové nástroje vrátane Nástroja pre Ukrajinu, Plánu rastu pre západný Balkán, investičnej platformy Türkiye a budúceho Nástroja pre Moldavsko, keď ho spoluzákonodarcovia prijmú. Kľúčový význam bude mať takisto maximalizácia príležitosti v rámci prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA) s Ukrajinou, Moldavskom a Gruzínskom. Vďaka tomu budú môcť partneri zapojení do procesu rozširovania využívať hmatateľné výhody členstva v EÚ v určitých sektoroch, v ktorých aproximácia právnych predpisov dostatočne pokročila už pred prístúpením, a uľahčí sa proces integrácie.

Riešenie prekážok v procese rozširovania je hlavnou úlohou môjho mandátu. Bilaterálne problémy, či už medzi samotnými kandidátskymi krajinami alebo s členskými štátmi EÚ, spôsobili v minulosti značné oneskorenia. Bez toho, aby sa popierala oprávnenosť obáv, na ktorých sú tieto spory založené, je potrebné urýchlene ich riešiť, aby sa zabránilo brzdeniu pokroku partnerov zapojených do procesu rozširovania a oslabovaniu dôveryhodnosti procesu. Preskúmam na tento účel možné spôsoby riešenia a budem spolupracovať s vysokým predstaviteľom/podpredsedom na hľadaní riešení. Na západnom Balkáne je regionálna spolupráca základným prvkom dohôd o stabilizácii a pridružení a je aj jadrom plánu rastu. Som presvedčená, že opätovné zameranie sa na perspektívu EÚ, postupná integrácia do EÚ prostredníctvom plánu rastu a regionálne iniciatívy, ako je spoločný regionálny trh, môžu pôsobiť ako podnety na zblížovanie regiónu a prispieť k zmiereniu a prekonaniu problémov z minulosti.

Vzhľadom na nedávny vývoj a zložitú dynamiku v našom východnom susedstve je veľmi dôležité, aby naše partnerstvo s týmto regiónom zodpovedalo svojmu účelu. To si bude vyžadovať diferencovaný prístup, ktorý bude zohľadňovať vyvíjajúcu sa realitu. Prístupové rokovania s Ukrajinou a Moldavskom musia napredovať. Úspešné zavedenie plánu rastu – ak spoluzákonodarcovia prijmú súvisiaci nástroj – bude mať v Moldavsku mimoriadny význam z hľadiska podpory krajiny vrátane jej programu prístúpenia k Európskej únii. Budúcnosť vzťahov medzi EÚ a Gruzínskom bude závisieť od postupu gruzínskych orgánov. Som pripravená angažovať sa, pokiaľ sa gruzínske orgány rozhodnú pevne sa vrátiť na cestu EÚ. Keď to podmienky umožnia, som takisto pripravená podporiť politickú transformáciu v Bielorusku. Zároveň budem naďalej povzbudzovať a podporovať tých, ktorí sa usilujú o slobodnú a demokratickú budúcnosť svojich krajín.

Pokiaľ ide o Zakaukazsko, budem pokračovať v realizácii plánu odolnosti a rastu pre Arménsko, aby som podporila nové partnerstvo s Jerevanom vo forme grantovej pomoci a pákového efektu investícií. Budem úzko spolupracovať s členskými štátmi a budúcim komisárom pre vnútorné záležitosti a migráciu na dialógu o liberalizácii vízového režimu s Arménskom. Pokiaľ ide o Azerbajdžan, navrhujem zamerať sa na energetickú bezpečnosť, konektivitu a hospodársky rozvoj a zároveň spolu s vysokým predstaviteľom/podpredsedom Komisie pokračovať v úsilí o dosiahnutie pokroku v oblasti ľudských práv a právneho štátu. Budem spolupracovať s Arménskom aj Azerbajdžanom na podpore mierového procesu, na podpore stability a mieru v celom širšom susedstve a na nadviazaní užšej spolupráce v oblasti regionálnej prepojenosti. Budem takisto úzko spolupracovať s vysokým predstaviteľom/podpredsedom Komisie na vypracovaní koherentnej stratégie pre oblasť Čierneho mora, v rámci ktorej budem pokračovať v realizácii kľúčových infraštruktúrnych projektov na zvýšenie energetickej bezpečnosti a digitálnej prepojenosti regiónu. Je potrebné riešiť aj bezpečnostné výzvy v regióne, ktoré sa zhoršujú v dôsledku ruských vojenských aktivít. Vo všetkých krajinách regiónu budem investovať do občianskej spoločnosti a budem pokračovať aj v našej podpore ruskej občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv a nezávislých médií.

Spolu s vysokým predstaviteľom/podpredsedom Komisie budem pokračovať aj v obnovení spolupráce s Tureckom, ktoré je kandidátskou krajinou a partnerom EÚ. Hoci sú prístupové rokovania od roku 2018 pozastavené, je v spoločnom záujme zlepšiť spoluprácu v politických, hospodárskych a obchodných otázkach. Túto spoluprácu musí sprevádzať konštruktívne úsilie zo strany Turecka o riešenie problémov súvisiacich s právnym štátom a základnými právami a o dosiahnutie riešenia cyperského problému v rámci OSN v súlade s príslušnými rezolúciami BR OSN a v súlade s zásadami, na ktorých je Únia založená, a s jej *acquis*.

Na udržanie podpory verejnosti je nevyhnutná účinná komunikácia o výhodách aj výzvach rozširovania. Ako bývalá novinárka pevne verím v silu komunikácie ako nástroja pozitívnej zmeny. Prvé týždne svojho mandátu strávim zisťovaním obáv týkajúcich sa rozširovania, ktoré sa následne premietnu do podrobnej komunikačnej stratégie, ktorú vypracujem so zameraním sa na našich partnerov zapojených do procesu rozširovania, ako aj na členské štáty EÚ. Budem úzko spolupracovať s členskými štátmi, aby som pochopila konkrétne obavy ich občanov v súvislosti s rozširovaním, a dúfam, že sa budem môcť spoľahnúť na podporu Európskeho parlamentu, že do tejto diskusie zapojí hlasy občanov EÚ.

Zároveň som si dobre vedomá toho, ako komunikáciu zneužívajú tí, ktorí chcú podkopať EÚ a to, čo predstavuje, a aký terč v tejto súvislosti predstavuje politika rozširovania. Ruská útočná vojna proti Ukrajine odhalila aj vážne hrozby pre našu bezpečnosť a demokraciu. Ak budem potvrdená, zintenzívnim úsilie spojené so štítom na obranu demokracie, ktorý oznámila predsedníčka von der Leyenová, a budem podporovať našich partnerov pri budovaní odolnosti voči dezinformáciám a pri presadzovaní demokratických procesov. To zahŕňa inštitucionálnu spoluprácu, ako aj podporu občianskej spoločnosti, ochranu novinárov a ochranu ľudských práv.

4. Mohli by ste so zreteľom na všeobecné usmernenia predsedníčky Komisie na posilnenie vzťahov Komisie s Európskym parlamentom uviesť podrobnosti o tom, ako plánujete:

- *aktívne a účinne zapájať Parlament (ako neoddeliteľnú súčasť Tímu Európa) od raných fáz postupu tvorby a rozvoja Vašich priorít a cieľov;*
- *viest' pravidelné výmeny názorov v pléne a s príslušnými výbormi; zabezpečiť štruktúrovaný dialóg a Vašu ad hoc prítomnosť vo výbore v krátkom čase v prípade, že dôjde k významným udalostiam alebo zásadnému vývoju; v prípade potreby zabezpečiť Vašu účasť na medziparlamentných konferenciách o SZBP/SBOP;*
- *zabezpečiť, aby sa pozície Parlamentu náležite zohľadňovali v návrhoch právnych aktov a nových alebo aktualizovaných oznámeniach a stratégiách EÚ, a zaistiť, aby bol Parlament, a najmä jeho Výbor pre zahraničné veci, systematicky a včas informovaný a konzultovaný o takýchto návrhoch a dokumentoch (vrátane balíka rozširovania), ako je navrhovaný nový pakt pre Stredozemie), a lepšiu koordináciu činností Komisie a Parlamentu (napríklad prostredníctvom systematického predbežného poskytovania plánovaných harmonogramov zverejňovania oficiálnych strategických dokumentov, ministerských stretnutí a samitov, návrhov na otvorenie a uzatvorenie kapitol prístupových rokovaní, návrhov na začatie rokovaní o medzinárodných dohodách, dialógov o ľudských právach atď.);*
- *zabezpečiť, aby Parlament dostával relevantné informácie a dokumenty týkajúce sa politiky rozširovania vrátane tých, ktoré boli poskytnuté Rade, a aby bol Výbor pre zahraničné veci okamžite a v plnom rozsahu písomne a ústne informovaný o všetkých štádiách prístupových rokovaní, ako aj o rokovaníach o medzinárodných dohodách a aby sa názory Parlamentu náležite zohľadnili pred začiatkom rokovaní a počas celého postupu;*
- *zabezpečiť, aby sa Parlamentu poskytovali náležité a relevantné neverejné informácie počas schôdzí za zatvorenými dverami;*
- *udržiavať a zabezpečovať ďalšiu spoluprácu, koordináciu a efektívnosť činností na podporu demokracie medzi Komisiou a Parlamentom?*

V súlade s pokynmi predsedníčky Komisie na posilnenie vzťahov Komisie s Európskym parlamentom mám v prípade potvrdenia svojho mandátu v úmysle aktívne a účinne zapojiť Parlament už v prvých fázach prípravy a rozvoja mojich priorít a cieľov. Teším sa na pravidelnú výmenu názorov s Európskym parlamentom o záležitostiach, ktoré patria do môjho portfólia, a riadne ich zohľadním. Počas svojho mandátu budem takisto zabezpečovať včasné informácie o stratégiách, výročných správach a iných plánovaných alebo prebiehajúcich iniciatívach a výmenu týchto informácií s Výborom pre zahraničné veci a inými príslušnými výbormi, pričom budem brať do úvahy požadovanú úroveň dôvernosti.

Pokiaľ ide o rozširovanie, konkrétne budem sa zúčastňovať na štruktúrovaných dialógoch s výborom AFET a na akejkolvek výmene názorov o balíku rozširovania s týmto výborom bezprostredne po jeho prijatí kolégiom. Budem informovať Európsky parlament o svojich návštevách v krajinách, ktoré patria do mojej pôsobnosti, a budem spolupracovať s výborom AFET a inými príslušnými výbormi a vymieňať si s nimi informácie. Pravidelný a transparentný dialóg s Európskym parlamentom má zásadný význam z hľadiska podpory rozširovania zo strany verejnosti v EÚ.

Zabezpečím, aby Parlament ako súčasť pravidelných dialógov s Parlamentom o finančných prostriedkoch v mojej kompetencii dostával dostatočne podrobné informácie o tom, ako sa tieto finančné prostriedky využívajú. Ocením Vaše názory na to, ako by sa nástroje dali lepšie zavádzať. V súlade so zásadou dobrej a spravodlivej medziinštitucionálnej spolupráce a existujúcimi pravidlami budem poslancov EP riadne informovať o všetkých druhoch partnerských dohôd s krajinami, ktoré patria do mojej pôsobnosti, aby sa zabezpečilo dodržiavanie úlohy Parlamentu v oblasti rozpočtového dohľadu.

Budem sa zúčastňovať na plenárnych rozpravách Európskeho parlamentu, ako aj na zasadnutiach výborov a na medziinštitucionálnych rokovaníach (trialóg). Som takisto odhodlaná úzko spolupracovať s Európskym parlamentom a primerane a včas reagovať na otázky nastolené v jeho uzneseniach, pričom budem zohľadňovať názory vyjadrené v rámci našich dvojstranných alebo viacstranných vzťahov s partnermi.

Zabezpečím, aby bol Parlament okamžite a v plnom rozsahu informovaný o procese rozširovania a rokovaníach o medzinárodných dohodách. Vyžadovalo by si to prípadné prijatie potrebných opatrení na zabezpečenie dôverného zaobchádzania.

Som pripravená zúčastňovať sa na príslušných aktivitách Parlamentu, ak to bude potrebné. Takisto by som rada preskúmala, ako by sme mohli posilniť synergie, pokiaľ ide o naše príslušné aktivity zamerané na budovanie kapacít, ako sú dialógy Jeana Monneta organizované EP, študijné návštevy, štipendiá alebo parlamentné konferencie a semináre s cieľom vymieňať si osvedčené parlamentné postupy a sprostredkovať či podporovať dialóg v zložitých situáciách. Okrem toho som pripravená preskúmať, ako by medziparlamentné delegácie medzi Európskym parlamentom a partnermi, najmä krajinami zapojenými do procesu rozširovania, mohli pomôcť udržať dynamiku a zamerať sa na potrebné reformy.

5. V politických usmerneniach pre budúcu Európsku komisiu na roky 2024 – 2029 sa zdôrazňuje, že „pristúpenie k EÚ bude vždy procesom založeným na dosiahnutých výsledkoch – a každý kandidát sa bude posudzovať na základe vlastného pokroku pri plnení kritérií“. Ako zabezpečíte spoľahlivé a intenzívnejšie monitorovanie procesu rozširovania na základe podávania správ a posudzovania reforiem a pokroku, ktorý dosiahli kandidátske krajiny vo všetkých rokovacích kapitolách, pričom sa bude strategicky uplatňovať cieľná podmienenosť založená na jasných referenčných kritériách pokroku, v rámci ktorej sa bude sankcionovať odklon od základných zásad a hodnôt alebo pretrvávajúca stagnácia reforiem a odmeňovať uskutočňovanie reforiem a plnenie referenčných kritérií v súlade s jasným harmonogramom rokovaní? Keďže v poverovacom liste sa uvádza, že budete pracovať na postupnej integrácii kandidátskych krajín, aké konkrétne oblasti politiky považujete za vhodné na tento účel a aké hlavné medziinštitucionálne reformy a reformy súvisiace s politikou sú podľa Vás potrebné na to, aby bolo pristúpenie krajín zapojených do procesu rozširovania úspešné? Ako plánujete obnoviť dôveryhodnosť procesu rozširovania EÚ, najmä na západnom Balkáne, a aké konkrétne opatrenia prijmete na zabezpečenie rýchlejšieho pokroku v uskutočňovaní dlho očakávaných kľúčových reforiem v tomto regióne?

Môj prístup k rozširovaniu sa bude riadiť jasnou víziou: rozširovanie musí Úniu aj jej budúcich členov posilniť. To znamená, že budúci členovia musia byť dobre pripravení a plne odhodlaní podstúpiť svoju cestu do EÚ, pričom musia rešpektovať integritu našich hodnôt a dôveryhodnosť našich procesov. Ak budem potvrdená, som odhodlaná neúnavne spolupracovať s našimi partnermi zapojenými do procesu rozširovania, členskými štátmi EÚ, Európskym parlamentom a všetkými zainteresovanými stranami na uskutočnení tejto vízie. Budem pevne

presadzovať prístup založený na dosiahnutých výsledkoch a zabezpečím, aby rozširovanie zostalo solidne, dôveryhodné a založené na jasnom pokroku. Každý partner zapojený do procesu rozširovania sa bude naďalej posudzovať individuálne na základe výsledkov dosiahnutých pri plnení kritérií EÚ. Zabezpečí sa to uplatňovaním zavedeného komplexného rámca, ktorý zahŕňa transparentné podávanie správ, strategickú podmienenosť a jasné kritériá pokroku podľa revidovanej metodiky rozširovania.

Každoročný balík rozširovania zostane hlavným nástrojom na hodnotenie reforiem, ktoré sa uskutočnili s súvislosťou so základnými hodnotami (vrátane právneho štátu) a so všetkými rokovacími kapitolami, a na vydávanie odporúčaní, na základe ktorých sa bude hodnotiť ďalší pokrok. Tieto správy sú nevyhnutné na poskytnutie podrobného a transparentného prehľadu o pokroku, ktorý dosahujú jednotlivé krajiny zapojené do procesu rozširovania.

Aby som zaručila, že sa budú reformy prijaté krajinami zapojenými do procesu rozširovania plne realizovať, budem maximálne využívať prísne mechanizmy monitorovania a hodnotenia, ktoré máme k dispozícii. Tieto mechanizmy zahŕňajú pravidelné hodnotenia zosúladovania právnych predpisov jednotlivých kandidátskych krajín s *acquis* EÚ a podrobné správy o ich výkonnosti v kľúčových oblastiach. Rozhodujúce nebude len prijatie zákonov, ale aj preukázateľné výsledky týchto reforiem. Pred pristúpením máme k dispozícii celý rad nástrojov na zabezpečenie riadnych výsledkov v oblasti právneho štátu vrátane boja proti korupcii a závažnej a organizovanej trestnej činnosti, ako aj dodržiavania základných práv v praxi, a nielen v oblasti práva, a budem naďalej pracovať s kolegami v kolégiu a s Radou a Európskym parlamentom na zavedení záruk, aby po pristúpení nedošlo k zvráteniu pokroku. Každá budúca zmluva o pristúpení musí byť vypracovaná zohľadňujúc tento cieľ.

Okrem toho chcem zabezpečiť, aby reformy, ktoré krajiny zapojené do procesu rozširovania uskutočnili, boli trvalé a nezvratné. Na základe skúseností z predchádzajúcich rozšírení som pripravená zdvojnásobiť úsilie na podporu našich partnerov zapojených do procesu rozširovania, aby čo najrýchlejšie napredovali – a to tak rýchlo, ako si to želajú – na svojej ceste do EÚ. To znamená uplatňovať zásadu „viac za viac“, podľa ktorej tí, ktorí uskutočnia potrebné reformy, budú mať zo svojho úsilia úžitok. Plán rastu pre západný Balkán je vynikajúcim príkladom toho, ako môžeme prispieť k dosiahnutiu tohto cieľa. Jeho sprievodný nástroj na podporu reforiem a rastu umožní našim partnerom získať dodatočnú finančnú podporu podmienenú realizáciou kľúčových reforiem v základných a sociálno-ekonomických sektoroch. Zároveň krajiny využívajú niektoré výhody integrácie do jednotného trhu EÚ pred úplným vstupom do EÚ prostredníctvom zavádzania ďalších častí plánu rastu. Budem pracovať na realizácii prvého piliera plánu rastu, pričom budem budovať na už dosiahnutom významnom pokroku a pridám nové oblasti, v ktorých by partneri mohli mať prístup na náš vnútorný trh. Podobné možnosti už existujú v rámci prehĺbenej a komplexnej zóny voľného obchodu (DCFTA) s Ukrajinou, Moldavskom a Gruzínskom. Mám v úmysle naplno využiť potenciál všetkých existujúcich nástrojov a uprednostniť tie oblasti postupnej integrácie, ktoré prinášajú hmatateľné výhody občanom a podnikom v EÚ, ako aj v krajinách zapojených do procesu rozširovania. Bezprostrednými prioritnými oblasťami sú zníženie nákladov na roaming a platby a uľahčenie obchodu s tovarom. V priebehu môjho mandátu, ak budem potvrdená vo funkcii komisárky, preskúmam ďalšie možnosti postupnej integrácie našich partnerov zapojených do procesu rozširovania.

Potreba zabezpečiť udržateľnosť a nezvratnosť reforiem je obzvlášť dôležitá v oblasti spravodlivosti, najmä pokiaľ ide o nezávislosť súdnictva a boj proti korupcii, kde sa reformy musia konsolidovať a internalizovať, aby sa zabezpečil ich trvalý vplyv. Som plne odhodlaná zachovávať základné hodnoty v jadre tejto veci. Kľúčovým cieľom rozširovania EÚ je pevne zakotviť právny štát na našom kontinente. Zahnutie najvyspelejších krajín zapojených do procesu rozširovania do správy Komisie o právnom štáte má za cieľ zrovnoprávniť ich už od začiatku s členskými štátmi. Tým sa pred pristúpením podporí reformné úsilie týchto krajín o nezvratný pokrok v oblasti demokracie a právneho štátu a po pristúpení sa zaručí jeho trvalo vysoká úroveň. Tento prístup umožňuje rozšírenie na ďalšie krajiny zapojené do procesu rozširovania v budúcnosti, ako sa predpokladá v politických usmerneniach predsedníčky. To sa ďalej premietne aj do prístupového procesu vrátane správ o rozšírení a finančných nástrojov. Ak budem potvrdená, nebudem váhať a navrhmem členským štátom rozhodné a primerané nápravné opatrenia pre krajiny zapojené do procesu rozširovania v prípade akejkoľvek vážnej alebo dlhotrvajúcej stagnácie alebo zaostávania pri realizácii reforiem a plnení požiadaviek prístupového procesu.

Pre právny štát je nevyhnutné slobodné a pluralitné mediálne prostredie, ako aj živá a aktívna občianska spoločnosť. Občianska spoločnosť a nezávislé médiá takisto zohrávajú rozhodujúcu úlohu pri monitorovaní pokroku pri vykonávaní reforiem, ako aj stavu demokracie, právneho štátu a ľudských práv, pričom vlády musia niesť zodpovednosť, ak nedodržiavajú hodnoty EÚ. Ak budem potvrdená, zabezpečím, aby podpora budovania kapacít naďalej vytvárala priaznivé prostredie a podporovala týchto aktérov pri plnení ich demokratickej úlohy, a budem dôsledne dbať na nulovú toleranciu voči všetkým formám násillia, zastrašovania alebo obťažovania jednotlivcov, skupín, organizácií občianskej spoločnosti, obhajcov ľudských práv alebo novinárov.

Pokiaľ ide o hlavné medziinštitucionálne reformy a reformy súvisiace s politikou, pozri odpovede na otázku č. 9.

6. V politických usmerneniach pre budúcu Európsku komisiu na roky 2024 – 2029 sa zdôrazňuje, že „právny štát a základné hodnoty budú aj naďalej základom politiky rozširovania EÚ“. Vzhľadom na to, že prístupové procesy môžu prebiehať zvrátnym spôsobom a že prístup založený na dosiahnutých výsledkoch môže viesť aj k pozastaveniu prístupových rokovaní, aké konkrétne kroky by ste podnikli v prípade zhoršenia situácie v oblasti základných hodnôt a zásad EÚ, najmä pokiaľ ide o demokraciu, ľudské práva, právny štát vrátane nezávislosti súdnictva, pluralitu médií a boj proti korupcii?

Hodnoty právneho štátu, demokracie a základných práv sú základnými piliermi našej politiky rozširovania. Som odhodlaná tieto hodnoty podporovať a v prípade potvrdenia vo funkcii komisárky budem úzko spolupracovať s Európskym parlamentom a Radou, aby sme zabezpečili, že zostanú hlboko zakorenené v našom prístupe. Základné hodnoty – vrátane právneho štátu, dobre fungujúceho a nezávislého súdnictva, fungovania demokratických inštitúcií, základných práv, boja proti korupcii a ľudských práv – sú základom prístupového procesu. Do tzv. bloku základných hodnôt patrí kapitola 23 o súdnictve a základných právach a kapitola 24 o spravodlivosti, slobode a bezpečnosti, ktoré sa počas rokovaní otvárajú ako prvé a uzatvárajú ako posledné. Pokrok v týchto oblastiach určuje celkové tempo rokovaní podľa revidovanej metodiky rozširovania z roku 2020.

Prístupový proces je dnes prísnejší a zložitejší ako kedykoľvek predtým. Úspešné zakotvenie právneho štátu a demokratických hodnôt v politickom a inštitucionálnom prostredí, ako aj v širšej spoločenskej kultúre si vyžaduje rozsiahle inštitucionálne reformy, ktoré však v konečnom dôsledku závisia od politickej vôle a schopnosti prekonať inštitucionálny odpor voči takýmto reformám u našich partnerov zapojených do procesu rozširovania. Na tento účel budem uprednostňovať dôsledné monitorovanie dodržiavania zásad právneho štátu a demokratických noriem.

V tejto súvislosti slúži každoročný balík rozširovania ako dôležitý nástroj na posúdenie pokroku každého kandidáta v oblastiach, ako je nezávislosť súdnictva, pluralita médií, dodržiavanie ľudských práv, boj proti korupcii a závažnej a organizovanej trestnej činnosti a rodová rovnosť. Umožňuje nám to včas sa zaoberať akýmkoľvek príznakmi regresie a okamžite ich riešiť. Pokiaľ ide o identifikáciu a riešenie porušení základných hodnôt, balík rozširovania vecne a spravodlivo posudzuje pokrok alebo jeho nedostatok a poskytuje konkrétne odporúčania na nápravu nedostatkov.

Okrem toho sa v rokovačích rámoch v prípade, že kandidátska krajina ustúpi od základných hodnôt, poskytujú mechanizmy na rozhodné a primerané nápravné opatrenia. Ak to bude potrebné, nebudem váhať tieto opatrenia aktivovať alebo odporučiť a prediskutujem ich s vami. To by mohlo zahŕňať zmrazenie rokovaní o konkrétnych kapitolách, odloženie otvorenia nových kapitol alebo v závažných prípadoch pozastavenie celého procesu rokovaní. Zásadný význam má zachovanie integrity procesu rozširovania, aby krajiny nemohli jednoducho podpísať zákony na papieri a zároveň v praxi porušovať demokratické zásady. Konkrétne kroky v tomto smere boli prijaté už v minulosti, napríklad v súvislosti s prístupovými rokovaniami s Tureckom, kde sú prístupové rokovania od roku 2018 na mŕtvom bode, alebo s Gruzínskom, kde [Európska rada v júni 2024 uviedla, že] súčasný postup ohrozuje cestu Gruzínska do EÚ, čo *de facto* vedie k zastaveniu prístupového procesu. Tieto mechanizmy zabezpečujú integritu prístupového procesu. To však nebráni tomu, aby sa hodnoty a zásady EÚ ďalej presadzovali v spolupráci s kandidátskou krajinou inými spôsobmi v širšom kontexte vzťahov EÚ, ako sa uvádza v príslušných záveroch Európskej rady. Takto mám v úmysle pracovať.

Zároveň musíme odmeňovať pokrok, aby sme udržali dynamiku reforiem. Partneri zapojení do procesu rozširovania, ktorí dosiahnu hmatateľné míľniky pri plnení svojich kritérií, by mali v rokovaniach postúpiť a ja tento prístup podporím. Na ďalšiu podporu ich úsilia sa poskytnú aj finančná a technická pomoc. Tento prístup založený na výkonnosti umožňuje kandidátskym krajinám využívať zvýšenú podporu EÚ a viac príležitostí na postupnú integráciu, keďže sa prispôbujú normám EÚ.

Tieto finančné stimuly využijem na posilnenie dodržiavania zásad právneho štátu. Už v súčasnosti sú platby z nástrojov založených na výkonnosti, ako je Nástroj na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán, Nástroj pre Ukrajinu a navrhovaný Nástroj na podporu rastu pre Moldavsko, podmienené úspešnou realizáciou dohodnutých reforiem, ktoré sú rozhodujúce pre posilnenie demokratickej správy vecí verejných a právneho štátu, a zahŕňajú zásadu nezvratnosti reforiem. Spojením finančnej podpory s hmatateľným pokrokom môžeme povzbudiť partnerov zapojených do procesu rozširovania, aby sa naďalej angažovali v týchto zásadných reformách.

7. *Pokiaľ ide o nástroje na financovanie vonkajšej činnosti, ako zlepšíte konzistentnosť, efektívnosť a transparentnosť predvstupovej pomoci kandidátskym a potenciálnym kandidátskym krajinám pri uplatňovaní prísnej podmienenosti vykonávaním Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán, Nástroja pre Ukrajinu a iných podobných nástrojov a zabezpečení skutočnej úlohy Európskeho parlamentu pri strategickom riadení nástrojov na financovanie vonkajšej činnosti vrátane včasného poskytovania písomných informácií o ich vykonávaní? Pokiaľ ide o návrhy Komisie týkajúce sa budúceho viacročného finančného rámca, aký je Váš postoj k potrebe zachovať osobitný nástroj predvstupovej pomoci? Ako zabezpečíte, aby tieto investície pozitívne prispeli k prítomnosti a obrazu EÚ v prijímajúcich krajinách a aké konkrétne stratégie budete realizovať na zvýšenie viditeľnosti a vplyvu EÚ prostredníctvom predvstupovej pomoci?*

Rozširovanie bolo označené za prioritu nadchádzajúceho mandátu.

Domnievam sa, že pri budúcom financovaní partnerov zapojených do procesu rozširovania a východných susedských krajín by sa spolu s ďalšími spôsobmi financovania malo zväziť prepojenie medzi financovaním a reformami našich partnerov, ako je to v prípade Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán, navrhovaného Nástroja pre Moldavsko a Nástroja pre Ukrajinu. Podpora musí byť škálovateľná a dostatočne flexibilná, aby sa mohla prispôbiť nepredvídanému vývoju vrátane možnosti zdržať alebo presmerovať finančné prostriedky v prípade zaostávania alebo zvýšiť úroveň financovania pre tých, ktorí uskutočnia viac reforiem či mimoriadne náročné reformy. Vzhľadom na pretrvávajúcu neistotu v súvislosti s trvaním a intenzitou vojny na Ukrajine to musí zahŕňať poskytovanie stabilnej, predvídateľnej a flexibilnej pomoci udržateľným spôsobom a zohľadnenie potrieb súvisiacich s obnovou a rekonštrukciou.

V rámci súčasného viacročného finančného rámca bude rozpočet EÚ naďalej zohrávať kľúčovú úlohu v tomto procese a my budeme maximalizovať vplyv našej podpory partnerom zapojeným do procesu rozširovania prostredníctvom Plánu rastu pre západný Balkán, Plánu rastu pre Moldavsko, investičnej platformy Türkiye a Nástroja pre Ukrajinu s cieľom urýchliť hospodársku konvergenciu partnerov s EÚ a jej jednotným trhom a zároveň vytvoriť správne normy a procesy potrebné na čerpanie finančných prostriedkov EÚ a zaviesť *acquis* EÚ do praxe. Som odhodlaná ďalej posilňovať tieto väzby vrátane zintenzívnenia budovania kapacít vnútroštátnych správnych orgánov, aby mohli účinne a efektívne spravovať finančné prostriedky EÚ.

Pri pohľade na budúci viacročný finančný rámec budem uprednostňovať úzku spoluprácu s komisárom pre rozpočet a vysokým predstaviteľom/podpredsedom Komisie s cieľom komplexne prepracovať naše financovanie vonkajšej činnosti, aby bolo účinnejšie, cielenejšie a v súlade so strategickými záujmami EÚ. Konkrétne budem spolupracovať s našimi partnermi, aby sme ich pripravili na pristúpenie, stimulovali a podporovali potrebné štrukturálne reformy. V prípade potvrdenia sa postarám o to, aby sa riadne zohľadnili špecifické priority a prvky predvstupovej pomoci.

Ďalším dôležitým aspektom, ktorý treba zväziť, je vplyv rozširovania na rozpočet EÚ. Budeme sa ním zaoberať v nadchádzajúcich preskúmaniach politiky pred rozširovaním, ako aj v priebehu prístupových rokovaní. Rozširovanie Únie zvýši potrebu modernizovaného, jednoduchšieho a pružnejšieho rozpočtu EÚ, ktorý sa dokáže prispôbiť rôznym potrebám jej súčasných a nových členov. Rozširovanie je teda ďalším dôvodom – aj keď nie spúšťacím mechanizmom – na dôkladné preskúmanie nášho rozpočtu EÚ, aby sa zabezpečilo, že bude podporovať naše súčasné a budúce politické ciele.

Európsky parlament už zohráva kľúčovú úlohu pri strategickom dohľade nad našimi nástrojmi na financovanie vonkajšej činnosti, a to aj prostredníctvom osobitných dialógov o nástroji predvstupovej pomoci (IPA III), Nástroji na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán a Nástroji pre Ukrajinu.

Zviditeľnenie je kľúčom k maximalizácii vplyvu predvstupovej pomoci EÚ a k posilneniu obrazu EÚ v prijímajúcich krajinách. Činnosti a investície realizované prostredníctvom finančných nástrojov EÚ musia byť riadne označené a ako také riadne oznámené občanom a zainteresovaným stranám prostredníctvom orgánov prijímajúcich krajín aj EÚ, aby sa dostali k širšiemu publiku v krajinách zapojených do procesu rozširovania. To sa stane neoddeliteľnou súčasťou komunikačnej stratégie, ako sa uvádza v mojom poverovacom liste. Okrem toho je dôležité udržiavať pravidelný dialóg so zástupcami občianskej spoločnosti, najmä prostredníctvom ich konzultácií o rozhodovacích procesoch, ako sa to stalo pri príprave Nástroja na podporu reforiem a rastu pre západný Balkán, ako aj Nástroja pre Ukrajinu a Plánu rastu pre Moldavsko.

Otázka Výboru pre občianske slobody, spravodlivosť a vnútorné veci

8. Vo Vašom poverovacom liste sa predpokladá, že pri Vašej činnosti budete klásť osobitný dôraz na právny štát a základné hodnoty a že prispejete k výročnej správe o právnom štáte pre prístupujúce krajiny. Ako plánujete zabezpečiť, aby prístupujúce krajiny riešili problémy uvedené vo výročnej správe o právnom štáte? Plánujete zahrnúť do príslušných rokovacích kapitol osobitné kritériá? Ako plánujete spolupracovať s Parlamentom v rámci tohto procesu a ako budete spolupracovať s ostatnými komisármi s právomocami v tejto oblasti?

Som presvedčená, že posilnenie právneho štátu a ochrana základných hodnôt sú základom prístupového procesu. Ak budem potvrdená vo funkcii komisárky, využijem všetky dostupné nástroje, aby som zabezpečila dodržiavanie tejto hlavnej zásady. To zahŕňa úplné využitie podmienok a stimulov v rámci prístupových rokovaní, finančných nástrojov, ako sú nástroje pre Ukrajinu a západný Balkán, a za predpokladu, že spoluzákonodarcovia podporia prijatie navrhovaného nástroja, aj Nástroj pre Moldavsko.

Zahrnutie Srbska, Čiernej Hory, Albánska a Severného Macedónska do správ o právnom štáte za rok 2024 má za cieľ zvýšiť zapojenie kandidátskych krajín do existujúcich procesov EÚ a zrovnoprávniť ich už od začiatku s členskými štátmi. Kapitoly o jednotlivých krajinách poskytujú komplexný prehľad o pokroku a výzvach každej krajiny rovnako ako v prípade členských štátov EÚ.

Zahrnutie kandidátskych krajín do správy Komisie o právnom štáte ďalej podporuje ich príslušné reformné úsilie s cieľom splniť odporúčania stanovené v balíku rozširovania a pomôcť im dosiahnuť udržateľný a nezvratný pokrok v oblasti demokracie a právneho štátu pred prístupím a zaručiť, že trvalé vysoké štandardy bude možné udržať aj po prístupí. V súlade s politickými usmerneniami predsedníčky budem spolupracovať s komisárom pre demokraciu, spravodlivosť a právny štát, aby sa do správy o právnom štáte zahrnuli aj ďalší partneri zapojení do procesu, keď budú pripravení.

Každoročný balík rozširovania zostáva hlavným nástrojom Komisie na hodnotenie aktuálneho stavu a pokroku reforiem v základných oblastiach procesu rozširovania vrátane právneho štátu a základných práv. Sú v ňom takisto uvedené odporúčania Komisie pre všetky oblasti. Proces rozširovania sa musí riadiť jednotným a konzistentným súborom odporúčaní. Z tohto dôvodu správa o právnom štáte neobsahuje odporúčania pre krajiny zapojené do procesu rozširovania.

V rámci spolupráce s kandidátskymi a potenciálnymi kandidátskymi krajinami chcem uprednostniť pokrok v oblasti dodržiavania zásad právneho štátu. V súlade s metódikou prístupenia sa v rokovacích rámoch stanovuje, že rokovania o bloku základných hodnôt sa otvárajú ako prvé a zatvárajú ako posledné, pričom pre kapitoly o právnom štáte sa stanovujú osobitné úvodné a predbežné kritériá. Budem sa usilovať o to, aby sa v procese stanovili spoľahlivé a spravodlivé kritériá, aby som podporila rokujúce krajiny pri plnení týchto kritérií a aby Komisia po dosiahnutí potrebného pokroku poskytla rýchle hodnotenia. Pri rokovaníach s každou krajinou odporúčim pokračovať len na základe hmatateľného a trvalého pokroku v oblasti právneho štátu.

Budem úzko spolupracovať s ostatnými komisármi, ktorí majú v tejto oblasti právomoci, najmä s komisárom pre demokraciu, spravodlivosť a právny štát, aby sa zabezpečilo, že politika rozširovania EÚ bude dôsledná a účinná pri podpore právneho štátu a základných hodnôt. Ako som už uviedla, budem úzko spolupracovať s Európskym parlamentom na každoročnom balíku rozširovania a som pripravená na výmenu názorov s poslancami Európskeho parlamentu.

Otázka Výboru pre ústavné veci

9. Súhlasíte s tým, že v nadväznosti na uznesenie Európskeho parlamentu z 29. februára 2024 o prehĺbení integrácie EÚ s ohľadom na budúce rozšírenie je v súvislosti s touto výzvou potrebná významná medziinštitucionálna reforma EÚ? Aké konkrétne opatrenia plánujete navrhnúť na uskutočnenie inštitucionálnych reforiem potrebných na to, aby rozšírená Únia bola schopná efektívne fungovať a mala primeranú kapacitu na prijatie nových členov a na podporu ich úspešnej integrácie? Ako by ste koordinovali svoju činnosť s ostatnými komisármi a predsedníčkou Komisie s cieľom zabezpečiť, aby revízia a zmena zmlúv zabezpečili hladký proces rozširovania?

Ktoré reformy možno podľa Vášho názoru uskutočniť bez zmeny zmluvy v nasledujúcich piatich rokoch?

Súhlasíte s odklonom od jednomyselnosti v záujme účinnejších rozhodovacích postupov a s tým, aby sa hlasovanie kvalifikovanou väčšinou uplatňovalo v oblastiach, ako sú priebežné kroky v procese rozširovania, ochrana demokracie, ľudských práv a právneho štátu, VFR, sankcie a iné relevantné rozhodnutia v oblasti zahraničnej politiky?

Podporili by ste silnejšie a účinnejšie rozhodovanie o politike rozširovania EÚ vrátane dohľadu zo strany EP s cieľom zvýšiť demokratickú legitimitu a zodpovednosť?

Postupné rozšírenia posilnili EÚ a priniesli významné výhody starým aj novým členským štátom. Zabezpečím, aby do EÚ vstúpili len kandidáti, ktorí sú skutočne pripravení a bezpodmienečne odhodlaní rešpektovať hodnoty, na ktorých je EÚ postavená.

Potrebuje takisto ambiciózný program vnútorných reforiem, aby sme zabezpečili riadne fungovanie väčšej Únie. V čase pristúpenia nových členov by mala byť pripravená EÚ aj budúce členské štáty. Rozširujúca sa EÚ sa musí prehĺbovať. Mali by sme pracovať paralelne v oboch smeroch. Otázky týkajúce sa schopnosti EÚ konať existujú už v Únii s 27 členskými štátmi a nesúvisia len s budúcim rozširovaním.

Rozširovanie by sa v skutočnosti malo považovať za katalyzátor pokroku, pokiaľ ide o našu schopnosť konať, naše politiky a naše výdavkové programy. Otázka, ktoré reformy sú potrebné a v akom čase, sa bude musieť zväziť s ohľadom na tento širší kontext, ktorý presahuje rámec samotného portfólia rozširovania.

Preskúmania politík pred rozširovaním, ktoré Komisia vykoná, pomôžu zistiť nedostatky a potreby, t. j. kde sú potrebné zmeny, aby sa zabezpečilo, že naše politiky budú môcť naďalej účinne fungovať vo väčšej Únii.

Ako sa uvádza v politických usmerneniach, potrebujeme v rámci zmluvy zmenu, vďaka ktorej sa môže naša Únia zlepšiť. Mali by sme sa však zamerať aj na to, čo sa dá urobiť už teraz, a na tie oblasti, v ktorých vzniká široký konsenzus. V zmluvách sa už napríklad stanovujú „premostovacie doložky“, ktoré umožňujú prechod od jednomyselného hlasovania k hlasovaniu kvalifikovanou väčšinou v Rade v kľúčových politických oblastiach. Komisia je naďalej silným zástancom aktivácie týchto doložiek.

Pokiaľ ide o samotný proces rozširovania, potreba jednomyselnosti pri prijímaní nového členského štátu je správne pochopená a plne odôvodnená. Napriek tomu musíme uznať, že požiadavka jednomyselnosti v každom kroku procesu môže veci spomaliť, ak má námietky čo i len jeden členský štát. Som pripravená prispieť k úvahám o tom, ako by sa mohli upraviť a urýchliť postupy a procesy v niektorých priebežných krokoch procesu rozširovania, pričom by sa mali rešpektovať výsady členských štátov.

Budem úzko spolupracovať s predsedníčkou a kolegami komisármi s cieľom zabezpečiť, aby inštitucionálne reformy potrebné na rozširovanie boli v súlade so širšími prioritami EÚ. Posilnenie medziinštitucionálnej spolupráce, a to najmä medzi Komisiou, Európskym parlamentom a Radou, bude mať zásadný význam a ja som odhodlaná toto úsilie podporovať.

Napokon, ako som už uviedla, verejnosť a občianska spoločnosť zohrávajú podľa mňa dôležitú úlohu pri zabezpečovaní toho, aby bola Únia pripravená na rozširovanie. V tejto oblasti sa chcem zamerať na jasnú a transparentnú komunikáciu o vývoji súvisiacom s rozširovaním a na počúvanie hlasu ľudí v celej EÚ a samotných partnerov zapojených do procesu rozširovania.

Otázka Podvýboru pre ľudské práva

10. Máte v úmysle zvýšiť podporu Európskej únie aktérom občianskej spoločnosti a demokratických síl, ktorí presadzujú ľudské práva, právny štát a základné hodnoty v krajinách zapojených do procesu rozširovania a v iných krajinách, na ktoré sa vzťahuje Vaše portfólio? Aké konkrétne opatrenia navrhujete v tejto súvislosti zaviesť?

Občiansky aktivizmus, ako o tom svedčí moja osobná minulosť, je mi mimoriadne blízky. Občianska spoločnosť je základom každej zdravej demokracie a ja osobne som odhodlaná urobiť všetko, čo je v mojich silách, ak budem potvrdená vo funkcii komisárky, aby som posilnila postavenie týchto dôležitých aktérov na všetkých úrovniach. Komisia už dnes aktívne uľahčuje iniciatívy na budovanie kapacít a poskytuje finančnú podporu organizáciám občianskej spoločnosti, čím zvyšuje ich schopnosť presadzovať právne reformy, zapájať sa do tvorby politiky a brať orgány na zodpovednosť. Vyzdvihla by som napríklad III. pilier Nástroja pre Ukrajinu, prostredníctvom ktorého Komisia zabezpečí nepretržitú podporu pre obhajcov ľudských práv, bojovníkov proti korupcii a ďalšie iniciatívy zdola nahor zo strany dynamickej a aktívnej občianskej spoločnosti v krajine, teraz aj s pridaným zameraním na prístupový proces Ukrajiny do EÚ.

Ak budem potvrdená, mám v úmysle zintenzívniť túto spoluprácu s občianskou spoločnosťou s cieľom zabezpečiť bezpečné a priaznivé prostredie, v ktorom môžu tieto organizácie pôsobiť bez zbytočných obmedzení. V prípadoch, keď to nie je možné, musí EÚ nájsť spôsoby podpory, ktoré neohrozia ich životy alebo živobytie. Sme to dlžní tým, ktorí odvážne držia vlajku EÚ, aj keď sami veľmi riskujú. Preto sa budem sústrediť na nepretržitú

spoluprácu s občianskou spoločnosťou, nezávislými médiami a obhajcami ľudských práv, aby som zabezpečila, že ich hlas bude vypočutý a ich obavy sa budú riešiť. Z technickej podpory a podpory budovania kapacít v rámci našich finančných nástrojov musí mať prospech aj občianska spoločnosť vo všetkých krajinách zapojených do procesu rozširovania a o všetkých krajinách východného susedstva.

Sloboda prejavu a sloboda médií patria k základom demokratickej spoločnosti a sú jednou zo základných hodnôt EÚ. Sú preto kľúčovým prvkom prístupového procesu do EÚ a dôležitým predbežným kritériom, ktoré je potrebné splniť v rámci kapitol o právnom štáte v prístupových rokovaniach. Počas mojich návštev krajín zapojených do procesu rozširovania a krajín Východného partnerstva som sa zaviazala stretnúť so zástupcami občianskej spoločnosti a mimovládnych organizácií v rôznych oblastiach vrátane organizácií, ktoré sa zaoberajú právami žien, a organizácií zastupujúcich marginalizované skupiny vrátane osôb so zdravotným postihnutím, menšín a LGBTIQ osôb.

Budem pokračovať aj v spolupráci s partnerskými vládami prostredníctvom politického dialógu vrátane dialógu o ľudských právach, a to aj v zložitom politickom prostredí. V krajinách, kde sa priestor pre občiansku spoločnosť znižuje, delegácie EÚ na mieste naďalej monitorujú situáciu a dokážu rozlišovať medzi nezávislými a štátom ovládanými organizáciami občianskej spoločnosti a médiami. Pri podpore občianskeho aktivizmu a demokratickej angažovanosti v zložitom prostredí budem vychádzať aj z práce renomovaných organizácií a partnerov, ako sú Rada Európy, Organizácia pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE) a jej Úrad pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR).

Budem dbať na to, aby naša finančná pomoc bola v súlade s hodnotami EÚ vrátane podpory ľudských práv, demokracie, právneho štátu a základných hodnôt. Naše zásahy sa budú naďalej riadiť konzultáciami s dotknutými zainteresovanými stranami a uplatňovaním zásady „neškodit“. Vďaka tomu môže Komisia vytvárať intervencie EÚ v súlade so základnými hodnotami a riešiť potenciálne porušovania ľudských práv.